

ג'נט קרדיף, 'מוסט בארבעים חלקים', 2001

אולטרה סאונד

ביתן הלנה רובינשטיין // Showtime

ורדית גרוס

הביטוי השגור "לראות את הקולות" מקבל בימים אלה פירוש עכשווי בביתן הלנה רובינשטיין. בתערוכה 'Showtime' מוצגת שלוש עבודות שסאונד הוא אמנם המרכיב המרכזי בהן אבל הן מעניקות חוויה כללי-חושית מרדיקת.

ב'מוסט בארבעים חלקים', עבודה מהפנטת שהוצגה גם במומה, במטרופוליטן ובמרכז לינקולן בניו-יורק, נודמת לנו ג'נט קרדיף לחשוב על מוזיקה מחדש כשהיא מפרקת ביצוע של מקהלה ליצירה קלאסית לארבעים הקולות המרכיבים אותה. קרדיף, שהקליטה בנפרד כל אחד מהטבצעים, מפזרת אותם בין 40 רמקולים שעומדים במעגל וכל אחד מהם משמיע רק קול אחד. במקום להגיה לאולם הקונצרטים לקבוע עבורנו את חוויית ההאזנה המושלמת, קרדיף מאפשרת לנו לנוע בין הקולות, לפרק ולבנות את מסלול ההקשבה האישי שלנו. מעבר לשבירת החלל ולשחזור איכות השירה בעת ביצוע היצירה, כוחה של העבודה גם במחשבה מחודשת על כוחה של הקבוצה אל מול היחיד. קרדיף אמנם מושיעה את קולו של הזמר שהולך לאיבוד במקהלה ומעניקה לו כמה משלו, אבל בכך גם מחזקת גם את כוחה של המקהלה, כי השירה המשותפת יוצרת חוויה חזקה יותר מסך הקולות היחידים המרכיבים אותה.

קומה אחת מתחת לקרדיף מוחנת נעמה צבר וזיוות אחרות של פירוק. ב'התפשטות (אופוס 2) מפזרים בחלל קירות מנותקים שכל אחד מהם מוטמע אמצעי הגברה. חלקי הקירות נתמכים על ידי אביזרים מעולם המודרניזם - ארגוני בירה, רמקולים ומוניטורים - חלק מהעמודים תלויים באוויר על פנס תאורה, שכל אורו מתרכז בתוך גופם הסגור. הסביבה הפיזולית המפורקת הזו הופכת בכל יום חמישי לאתר הופעות לנגנים שהוזמנו על ידי האמנית. הסאונד מתפורר בחלל בצורה לא צפויה דרך המגברים שבקירות תוך התעלמות מכללים של מה נכון ולא נכון להופעה חיה. הקהל, שחווה בכל מקום בחלל צלילים אחרים, סופג אותם לא רק דרך האוזניים, אלא דרך הגוף כולו.

בקומת המרתף מציגה אלונה רוזה את 'לא יום ולא לילה', והמונים יורדים אף הם מטהימטה. במרכז החלל עומדת במה ריקה וברקע מתנגן ביצוע טובה ליצירה שנכתבה במקור לפסנתר. וילון עשוי מבר עם השתקפויות מנצנץ ברקע, ובהיעדר רמות על הבמה הופכים הצופים לספק קהל ספק מופיעים בעצמם. כשהם ממתנינים בשקט, בזמן הריק הבפוי עליהם בין אין הופעה אחת לאין הופעה שנייה, הופך השקט למוזיקה בפני עצמה, שעליה מנצחת תחושת ההבטחה שעומדת במרכז הבמה ולא זוכה לפורקן אמיתי.

4

אתונות